

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2022.5.18.
COM(2022) 240 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

Energiatakarékos EU

1. BEVEZETÉS

Az energiatakarékosság, azaz az energiafogyasztás csökkentése árjelzések, energiahatékonysági intézkedések vagy önkéntes erőfeszítések révén a legolcsóbb, legbiztonságosabb és legtisztább módja lehet az Oroszországból származó fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségünk csökkentésének. Emellett a kevesebb energia felhasználása támogatja az ellátás biztonságát, megkönnyíti a tárolási követelményeket és alátámasztja a tiszta energiára való átállást.

A szükségtelen energiafogyasztás önkéntes csökkentése és az energiahatékonysági intézkedések bevezetésének felgyorsítása csökkenteni fogja a gáz- és olajhiány mértékét az Oroszországból érkező szállítmányok zavara esetén. Így döntő fontossággal bír a piacok stabilizálása és a további áringadozások megelőzése szempontjából. Közép- és hosszú távon az energiamegtakarítás hozzájárulna az energiaárak csökkentéséhez, segítene hatékonyan reagálni a hirtelen áremelkedésekre és az ellátási hiányokra.

Az energiatakarékosság közvetlenül csökkenti energiaszámláinkat, és ellenállóbbá teszi gazdaságunkat. A fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energia magas ára már károkat okozott a háztartásoknak és valamennyi ipari ágazatnak, a szolgáltatásoktól a feldolgozóiparig és a mezőgazdaságtól a közlekedésig. Az energiaszegénységtől sújtott és kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások, mikro-, kis- és középvállalkozások, valamint az energiaigényes iparágak számára kellemetlen, ám kényszerű választási lehetőség az energiafelhasználásról való lemondás. A magasabb energiaárak a vállalkozások relatív versenyképességét is befolyásolják, ami dominóhatásként továbbgyűrűzhet a foglalkoztatásra és a jövedelmekre.

Tavaly a Bizottság az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag részeként az energiahatékonysági törekvések fokozására tett javaslatot az évtized végéig, az európai zöld megállapodásnak megfelelően. Bár a javaslat elsősorban az uniós gazdaság dekarbonizációjának támogatására irányult, más jelentős előnyökkel is jár, például nagyobb energiabiztonsággal és az ÜHG-kibocsátás, a légszennyezés és a természeti erőforrások kimerülésének mérséklődésével.

A teljes „Irány az 55 %!” csomag végrehajtása 2030-ra 30 %-kal (azaz 100 milliárd m³-nek megfelelő mértékben) csökkentené a gázfogyasztásunkat. Ennek több mint egyharmada az energiahatékonysági irányelv átdolgozására irányuló javaslatban előterjesztett uniós energiahatékonysági célkitűzés teljesítéséből származna. A célt a vonatkozó energiahatékonysági szakpolitikai javaslatok – például maga az átdolgozott energiahatékonysági irányelv, az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv átdolgozása, a környezettudatos tervezésről és az energiahatékonysági címkézésről szóló jogszabályok, valamint az energiafogyasztásra hatást gyakorló egyéb szakpolitikai eszközök, például az új járművekre vonatkozó CO₂-kibocsátási előírások, az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere (ETS) és az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozóan javasolt új ETS – végrehajtásával érnék el.

E politikák végrehajtása strukturálisan csökkentené az energiafelhasználást. Ukrajna orosz invázióját követően ezekre a változásokra most még hamarabb sort kell keríteni az EU rezilienciájának és energiafüggetlenségének gyorsabb megerősítése érdekében.

Ugyanakkor jelentős energiamegtakarítást lehet elérni viszonylag gyorsan önkéntes döntések által is. Az IPCC legutóbbi jelentése¹ kiemeli, hogy életmódunk és magatartásunk megváltoztatása jelentősen csökkentheti energiafogyasztásunkat. Ha úgy döntünk, hogy csökkentjük a fűtési hőmérsékletet, gazdaságosabban közlekedünk és nagyobb arányban választjuk a közösségi közlekedést és az aktív mobilitást, hatékonyabban használjuk a háztartási készülékeket és a légkondicionálást, valamint kikapcsoljuk a világítást, rövid távon jelentős megtakarításokat érhetünk el².

Ezért az Energiatakarékos EU terv kétirányú megközelítést alkalmaz:

1. azonnali energiamegtakarítás elérése önkéntes döntések révén; valamint
2. a strukturális, közép- és hosszú távú energiahatékonysági intézkedések felgyorsítása és megerősítése.

Mindkét megközelítést hatékony pénzügyi keretnek és irányítási struktúrának kell támogatnia.

2. AZONNALI ENERGIAMEGTAKARÍTÁS ELÉRÉSE SZEMÉLYES DÖNTÉSEK RÉVÉN

Tekintettel a jelenlegi geopolitikai és piaci helyzetre, nem engedhetjük meg magunknak, hogy várjunk, amíg a fontos strukturális energiahatékonysági intézkedések végrehajtásra kerülnek. Létfontosságú, hogy a jelenlegi válság idején azonnali lehetőségeket találjunk az energiafogyasztás csökkentésére. Rövid távon e lehetőségek zömében önkéntes döntésekből származhatnak, néhány azonban közép- és hosszú távon is megmaradhat, amennyiben a szokások megváltozásához vezet.

Ezeknek a döntéseknek elsősorban azokra a területekre kell összpontosítaniuk, ahol a legnagyobb megtakarítás érhető el a gáz- és olajfogyasztás terén. A fűtésben a földgáz játssza a legnagyobb szerepet, mivel a lakossági és háztartási szektorban a térfűtésre használt energia mintegy 42 %-át teszi ki. A következő legfontosabb fosszilis fűtőanyag a 14 %-ot kitevő olaj, míg a szén kb. 3 %-ban van jelen. A fosszilis tüzelőanyagok közlekedésben való felhasználása évi 288 millió tonna olajegyenértéket tesz ki, a közlekedési ágazat energiaszükségletének 93 %-át fedezi. A légi közlekedés és a hajózás szinte teljes mértékben a fosszilis tüzelőanyagoktól függ, míg a közúti közlekedés energiafelhasználásának 93 %-át, a vasútnak pedig 23 %-át biztosítják a fosszilis tüzelőanyagok. A személygépkocsi-használat mintegy 25 %-ára városi mobilitási környezetben kerül sor.

¹ Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC), 2022: Éghajlatváltozás 2022: az éghajlatváltozás mérséklése. A III. munkacsoport hozzájárulása az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) hatodik értékelő jelentéséhez.

² Analysis of behaviour change due to electricity crisis: Japanese household electricity consumer behaviour since the earthquake (A villamosenergia-válság miatti magatartásbeli változás elemzése: A japán háztartási villamosenergia-fogyasztók viselkedése a földrengés óta); Murakoshi et al, 2013. Can Rationing Affect Long Run Behavior? Evidence from Brazil (Befolyásolja-e a fejadagok bevezetése a hosszú távú viselkedést? Bizonyítékok Braziliából); Costa, 2012. Lásd még: Policies for energy conservation and sufficiency: Review of existing policies and recommendations for new and effective policies in OECD countries (Az energiatakarékosagra és az energetikai önellátásra vonatkozó politikák: Az OECD-országokban az új és hatékony politikákra vonatkozó meglévő politikák és ajánlások felülvizsgálata), Bertoldi, 2022 (<https://doi.org/10.1016/j.enbuild.2022.112075>).

Ezért a jelentős rövid távú megtakarítások szempontjából kulcsfontosságú ágazatok a háztartások és a szolgáltatások fűtése, valamint a közlekedés és a mobilitás, továbbá bizonyos mértékig rövid távú lehetőségek rejlenek az ipari ágazatokban is. A gázfogyasztás azonnali csökkentésére irányuló intézkedések különösen fontosak, mivel a korai megtakarítások hozzájárulnak a tárolóhelyek újratöltéséhez, és ezáltal csökkentik az ellátással kapcsolatos kockázatokat a téli szezonban. Ugyanakkor fontos a villamos energiával való takarékoskodás is, mivel a gázt, az olajat és a szén villamosenergia-termelésre is felhasználják. Az olajfelhasználás csökkentése elsősorban a személygépkocsi-használat és a légi közlekedés visszafogásával, valamint a tehergépjárművek hatékonyabb vezetésével érhető el valószínűleg.

Ezek a döntések mérsékelhetik az energiaigényt, ami hozzájárulhat a fosszilis tüzelőanyagok behozatalának csökkentéséhez és ezáltal a súlyosabb hiányok elkerüléséhez, következésképpen a korlátozó intézkedések elmaradásához, azok valamennyi gazdasági és társadalmi következményével együtt.

A változásban természetesen már a jelenlegi magas piaci árak is szerepet játszanak, mivel a háztartások és a vállalkozások megpróbálják visszafogni energiaszámláik növekedését. Az ilyen piacvezérelt takarékoskodás azonban több okból sem vezethet a kívánt eredményre. Előfordulhat, hogy a szereplők nincsenek tisztában a legjobb takarékosági lehetőségekkel. A legjobb eredmények eléréséhez koordinációra lehet szükség. A méltányosság és a szolidaritás szintén nem feltétlenül garantált: a tehetősebbek lehet, hogy változtatnak magatartásukon, de lehet, hogy nem. Mások, különösen a leginkább kiszolgáltatottak, mindeközben fájdalmas lépésekre kényszerülhetnek. Végül a piaci árak nem feltétlenül vezetnek a REPowerEU célkitűzéseinek megfelelő erőfeszítésekhez.

A számba jöhető támogató intézkedések típusai ezért a következők lehetnek:

- **Tájékoztatási tevékenységek**, hogy a különböző típusú energiafelhasználók megértsék az energiaigény csökkentésének fontosságát, és tudják, mit tehetnek ennek érdekében.
- **Ösztönző és támogató intézkedések**, amelyek segítik az energiafelhasználókat az energiafogyasztás csökkentésére irányuló erőfeszítéseikben, például a leghatékonyabb készülékek vásárlásához nyújtott kedvezményekkel.

Az ilyen típusú intézkedések által vezérelt változás fő előnye, hogy a hatás azonnal jelentkezik az energiafogyasztásban, nincs szükség kezdeti beruházásra (vagy csak nagyon kevésre), és a szokásokon csak kismértékben kell változtatni, ami az emberek jólétére nem, vagy csak korlátozott mértékben hat, mivel ilyen döntéseket csak azok hoznak, akik erre hajlandóak és képesek is.

Ezek az intézkedések főként önkéntesen meghozott lépésekből állnak, és az emberek jóakarátán alapulnak, valamint az energiafelhasználókkal folytatott hatékony kommunikáción az általuk megtehető leghatékonyabb lépésekről. Mivel a gáz és az olaj fő felhasználási módjai viszonylag korlátozottak (a gáznál elsősorban a fűtés, az olajnál a közlekedés), az üzeneteket viszonylag jól be lehet célozni.

A polgárok célzott tájékoztatása elengedhetetlen ahhoz, hogy megalapozott döntéseket tudjanak hozni. A megfelelő üzeneteket a megfelelő időben kell eljuttatni az emberekhez. Ez valószínűleg azt jelenti, hogy kisszámú, általános célú intézkedésre lesz szükség, amelyeket hozzáférhető információk támasztanak alá.

Ezeknek az intézkedéseknek olyan nagy bizalmat élvező testületektől kell származniuk, amelyek jól ismerik a helyi körülményeket, és képesek a lakosság széles rétegeit

cselekvésre bírni. Többnyire a tagállamok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy az ilyen típusú energiatakarékosági intézkedéseket megfelelő időben és saját helyi körülményeik figyelembevételével előmozdítsák. Kulcsszerep jut a helyi önkormányzatoknak, például a helyi, regionális és nemzeti energiaügynökségeknek, a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetségének és a 100 klímasemleges és intelligens város küldetésének.

A tájékoztatási tevékenységet erősítheti továbbá az energiatakarékoságra vonatkozó készségek beépítése az iskolai tantervekbe, valamint bizonyos készségek elsajátításának előmozdítása a REPowerEU terv ambiciózus céljainak eléréséhez kulcsfontosságú ágazatokban.

Számos tagállam hozott már intézkedéseket a rövid távú energiamegtakarítási lehetőségek kihasználására³, de még többet lehet tenni. E törekvések támogatása érdekében a Bizottság és az IEA „**Kiveszem a részem**” elnevezésű közös kampánya egyszerű formában tájékoztat néhány fontos lépésről, amelyet az egyének és a vállalatok ha csak lehet, önként megtehetnek, hogy hozzájáruljanak az Oroszországból származó uniós energiainport csökkentéséhez.

Emellett a Bizottság elindítja az energiacímke-köteles termékek európai nyilvántartása (EPREL) adatbázis⁴ fogyasztói felületét annak érdekében, hogy a fogyasztókat támogassa a hatékonyabb készülékek kiválasztásában. A Bizottság dolgozik egy olyan tájékoztató kampányon is, amelynek célja, hogy más szervek részére figyelemfelkeltő információkat és anyagokat biztosítson az emberekkel folytatott kommunikációhoz. A tagállamoknak teljes mértékben ki kell használniuk az energiahatékonyság előmozdítására rendelkezésükre álló lehetőségeket, például a nagy hatásfokú fűtési rendszerekre vonatkozó kedvezményes héamértékeket, annak biztosítását, hogy az energiaárak az ösztönözzön a hőszivattyúkra való átállásra, valamint a hatékonyabb háztartási készülékek vásárlásának ösztönzését. A tagállamok lesznek leginkább képesek saját körülményeiknek megfelelően azonosítani a leghatékonyabb és legmegtakarítóbb lépéseket.

Számos konkrét azonnali ajánlás tehető; a melléklet szemlélteti az intézkedések típusait, beleértve az indikatív becsült megtakarítási potenciált, a legfontosabbakat pedig az alábbi táblázat foglalja össze⁵.

	Olajmegtakarítás (Mtoe)	Gázmegtakarítás (milliárd köbméter)
Gázmegtakarítási intézkedések		
A fűtési hőmérséklet csökkentéséből, a nem használt helyiségekben a fűtés kikapcsolásából, a huzatmentesítésből stb. származó megtakarítások.	~1,5	~6

³ A belga kormány például elindította a „J'ai un impact / Ik heb impact” kampányt, amelynek célja, hogy az ukrán válságra való tekintettel rövid távon energiamegtakarítást érjen el. Olaszország a középületek fűtési és hűtési hőmérsékletének korlátozását jelentette be.

⁴ További információkért lásd: <https://eprel.ec.europa.eu/screen/home>

⁵ A jelzett becsült energiamegtakarítási adatok több forráson alapulnak és számos tényezőtől függenek, többek között attól, hogy az egyének milyen mértékben reagálnak a hirdetési és tájékoztató kampányokra és egyéb ösztönzőkre. Erre való tekintettel az energiamegtakarítás szintje itt kizárólag az uniós szinten potenciálisan elérhető hatás relatív nagyságrendjének jelzésként értelmezendő. Az intézkedések hatásaiban továbbá átfedések is lehetnek.

Tájékoztatás a kondenzációs kazán hőmérsékletének 60 fok alatt tartásáról, és az emberek ösztönzése arra, hogy ellenőrizzék a kazánjuk hőmérsékletét.		≈3
Információk a kazánok szervizeléséről, az egyszerű szigetelési megoldásokról, a huzatmentesítésről, a termosztatikus radiátorszelepek és hőszabályozók felszereléséről, továbbá az emberek ösztönzése a cselekvésre.	≈0,3	≈1
Az energiaárazás módosításának, valamint a progresszív díjstruktúrák és egyéb megoldások bevezetésének mérlegelése az energiamegtakarítás és a gázzal a villamos energiára való átállás ösztönzése érdekében.		≈1
Ipar		
Az energetikai auditok és ezek fényében a végrehajtás ösztönzése a magas hőmérsékletű folyamatokból származó hőveszteségek elkerülése érdekében, a fosszilis energiáról való átállás támogatása.		≈2
Közlekedési intézkedések		
Ajánlás az autópályákon megengedett sebesség csökkentésére.	≈8	
A gyaloglás, a kerékpározás, a közösségi közlekedés és a mikromobilitás ösztönzése a városi területeken.	≈5	
A vasúti közlekedés ösztönzése.	≈2	
Potenciális megtakarítás szemléltető jelleggel	≈16	≈13

Az IEA becslései szerint az ilyen rövid távú, gázhoz kapcsolódó intézkedések egy év alatt **5 %-kal (körülbelül 13 milliárd m³-rel) csökkenthetik a (végső) gázfelhasználást**. Hasonlóképpen, a tagállamtól és annak teljes közlekedési igényétől függően az intézkedések akár **5 %-kal (körülbelül 16 mtoe) is csökkenthetik a (végső) olajfelhasználást**, anélkül, hogy megakadályoznák a szükséges utazásokat.

Ezen erőfeszítések támogatása érdekében a Bizottság:

- az Ukrajna elleni orosz háború hatásaira és a magas energiaárakra adott uniós válasz keretében figyelemfelkeltő kampányt dolgoz ki, amelynek keretében más szervek által is felhasználható anyagokat is biztosít,
- széles körben terjeszti a magánszemélyeknek szóló „Kiveszem a részem” energiatakarékossági kampányra vonatkozó információkat, és együttműködik az érdekelt felek csoportjaival e tájékoztatási tevékenységek elért célközönségének növelése és a lehető legnagyobb hatás érdekében,
- elindítja az energiacímke-köteles termékek európai nyilvántartása (EPREL) adatbázis fogyasztói felületét, hogy támogassa a fogyasztókat és a beszerzőket a hatékonyabb készülékek kiválasztásában.

3. A STRUKTURÁLIS, KÖZÉP- ÉS HOSSZÚ TÁVÚ ENERGIAHATÉKONYSÁGI INTÉZKEDÉSEK FELGYORSÍTÁSA ÉS MEGERŐSÍTÉSE

A jelenlegi uniós energiahatékonysági célkitűzések jelentősen hozzájárulnak az EU éghajlat-politikai törekvéseihez. A 2020-as célok és a klímarendeletben 2030-ra meghatározott éghajlat-politikai célok egyértelmű példák arra, hogy az energiahatékonysági intézkedések miként teszik lehetővé a növekedést az energiafogyasztás csökkentésével párhuzamosan, és milyen fontos szerepet játszanak az

ÜHG-kibocsátás csökkentésére vonatkozó célkitűzés elérésében. Amint azt a kutatások is megerősítették⁶, az energiahatékonysági politikák szélesebb körű előnyökkel is jártak, amelyek különböző mértékben pénzben is kifejezhetők. Ezek közé tartozik a csökkenő energiaszegénység, a jobb egészség és jólét, a vállalkozások nagyobb versenyképessége és a fokozott energiabiztonság.

A tagállamok kialakították a korábbi és jelenlegi energiahatékonysági célkitűzéseik teljesítéséhez szükséges kereteket és intézményi intézkedéseket. A nemzeti energia- és klímatervek (NEKT-k) révén létrejött az az irányítási struktúra, amely biztosítja, hogy ezek a törekvések összhangban legyenek az átfogó uniós célkitűzésekkel. Az EU rezilienciájának erősítése érdekében most sürgősen fel kell gyorsítani ezeket az energiahatékonysági fejlesztéseket. Mivel a magasabb energiaárak mellett csökken az energiahatékonysági beruházások megtérülési ideje, megújult erőfeszítésekre van szükség az ilyen jövedelmező beruházásokat hátráltató likviditási és információs korlátok felszámolása érdekében.

Az elmúlt évtizedben végzett munkának köszönhetően a mostani fokozott erőfeszítések várhatóan nem teszik szükségessé újabb struktúrák vagy testületek létrehozását. Például valamennyi tagállam rendelkezik hosszú távú korszerűsítési stratégiával, a nagyvállalatoknak négyévente energetikai auditot kell végezniük, és a megfelelő képzésre és minőségbiztosításra is nagy figyelmet fordítottak. Az energiahatékonysági fejlesztések ütemének felgyorsítása azonban szükségessé teheti az erőforrások meglévő szintjének megerősítését, például a tanácsadás és tájékoztatás, valamint a több magánbefektetést lehetővé tevő mechanizmusok tekintetében.

A környezettudatos terméktervezésre és az energiahatékonysági címkézésre vonatkozó jelenlegi uniós szabályok eddig a hatályuk alá tartozó termékek éves energiafogyasztásának 10 %-os csökkenését eredményezték, ezáltal jelentősen csökkentették az EU primerenergia-igényét és költségmegtakarítást értek el a fogyasztók számára. A fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslat⁷ a környezettudatos tervezésre vonatkozó keretek hatályát kiterjeszti a termékek lehető legszélesebb körére. Mivel az anyagok termékekben való felhasználása jelentős energialábnnyommal jár, az új keretrendszer az energia- és anyaghatékonyság növelése révén jelentősen növelni fogja az energiamegtakarítást.

3.1. Magasabb uniós energiahatékonysági célkitűzés kilátásba helyezése

A Bizottságnak az energiahatékonysági irányelv átdolgozására irányuló, 2021. júliusi javaslata magasabb, 2030-ig 9 %-os energiahatékonysági célkitűzést tartalmaz (a 2020-as referencia-forgatókönyvhöz képest).

2021-ben a Bizottság tanulmányt készített az energiahatékonysági intézkedések energiamegtakarítási potenciáljáról, amely kimutatta, hogy ha az EU fokozza a finanszírozást és az energiahatékonyságra irányuló erőfeszítéseket, a 2030-ra vonatkozó gazdasági megtakarítási potenciál elérheti a végsőenergia-fogyasztás 13 %-át (752 Mtoe). Ugyanezen tanulmány⁸ szerint a műszaki energiamegtakarítási potenciál elérheti a végsőenergia-fogyasztás 19 %-át (696 Mtoe).

⁶ Lásd például: <https://combi-project.eu/>

⁷ COM(2022) 142 final.

⁸ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/511bb328-f8b9-11eb-b520-01aa75ed71a1/language-en>

A március. 8-án kiadott REPowerEU közleményt követően a REPowerEU⁹ forgatókönyv további modellezése strukturálisan magasabb gázárakkal 2030-ra szintén 13 %-os költséghatékony energiahatékonysági célkitűzést eredményez.

3.2. Az energiahatékonysági intézkedések megerősítésének lehetősége

Tekintettel arra, hogy fel kell gyorsítani az Unió fosszilis tüzelőanyagok behozatalától való függetlenedését, a tagállamoknak fontolóra kell venniük a meglévő energiahatékonysági intézkedések felgyorsítását és újabbak végrehajtását. Az egyes tagállamok tudják a legjobban, hogy mire kell erőfeszítéseiket összpontosítaniuk; emellett vannak olyan területek is, ahol az uniós szintű közös megközelítés egyértelműen hozzáadott értéket teremthet.

Az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag különböző elemeivel kapcsolatos, folyamatban lévő együttdöntési eljárások során a társjogalkotók rövid távon megerősíthetik az energiahatékonyságra vonatkozó szabályozási keretet, és a REPowerEU keretében közép- és hosszú távon több energiamegtakarításra ösztönözhetnek, például a következők révén:

- **Ambíciózusabb nemzeti energiamegtakarítási kötelezettségek.**
- **Kötelezettségek bevezetése annak érdekében, hogy a kulcsfontosságú ágazatokban** növekedjen az energiahatékonyság, megszűnjön a fosszilis tüzelőanyagokat alkalmazó technológiák támogatása, következetesen támogatásban részesüljenek a megújuló energiaforrásokat használó technológiák, és gyors fejlesztésen menjenek át az energiamegtakarítási technológiák és berendezések.
- **Az energetikai auditok eredményének fokozott végrehajtása** a költséghatékony intézkedések megvalósítása érdekében, valamint hogy az energetikai auditálási kötelezettség hatálya alá nem tartozó vállalatokat (különösen a kkv-kat) és más szervezeteket, például az állami szerveket, ösztönözzék az ilyen auditok elvégzésére, és azok eredményei alapján a fellépésre. Ezzel összefüggésben foglalkozni kell az adatközpontokkal és a hulladékhő felhasználásával is.
- **További minimális energiateljesítmény-standardok bevezetése** az épületekre vonatkozóan a fűtési (és hűtési) rendszereket is magukban foglaló felújítások ösztönzése érdekében, kellően ambiciózus határidőkkel, valamint az energiahatékonysági tanúsítvány szerint **legrosszabbul teljesítő, G-osztályozású épületeknek** a D-osztályba történő átkerüléséhez vezető út meghatározása.
- **A tagállamok által az épületekben használt, fosszilis tüzelőanyaggal működő kazánokra nyújtott támogatások fokozatos megszüntetése** legkésőbb 2025-ig (figyelembe véve, hogy az ilyen ösztönzők a legtöbb esetben ellentétesek az energiacímkezési rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével), és ehelyett bátorítás az ösztönzőknek a hőszivattyúk támogatási rendszereire való átirányítására.
- **Az új épületekre vonatkozó nemzeti energia- (és erőforrás-hatékonysági) követelmények megerősítése** a fűtési rendszerekre vonatkozó követelmények és a kibocsátásmentességi előírások 2030 előtti (a középületek esetében 2027 előtti) bevezetése révén.

⁹ SWD(2022) 230 final.

- **A meglévő épületek fűtési rendszereire vonatkozó nemzeti követelmények szigorítása** a nagyobb felújítások és kazáncserék, valamint a sűrűn lakott területeken a hatékony távfűtési rendszerekhez való csatlakozás tekintetében. Ez a munka együtt haladna a fűtési rendszerek környezettudatos tervezésére vonatkozó szigorúbb uniós szintű határértékek meghatározásával, ami a kizárólag fosszilis tüzelőanyaggal működő kazánok forgalomba hozatalára 2029-es határidőt eredményezne, továbbá az energiacímkék ezzel párhuzamosan történő felülvizsgálatát jelentené (2025-2026-ig), amelynek következtében a kazánok és más fosszilis tüzelőanyag-alapú berendezések az alsó energiaosztályba kerülnek. Az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv, valamint a környezettudatos terméktervezésre és az energiahatékonysági címkézésre vonatkozó intézkedések ösztönözni fogják a hőszivattyúk bevezetését, és hozzá fognak járulni a hőszivattyúk telepítési arányának megkétszerezéséhez.
- **A fosszilis tüzelőanyagokon alapuló kazánokra vonatkozó nemzeti tilalmak bevezetése a meglévő és az új épületekben, a hőfejlesztő berendezésekre vonatkozóan az üvegházhatásúgáz-kibocsátás vagy a felhasznált tüzelőanyag típusa alapján meghatározott követelmények bevezetésével.** Míg az épületek energiahatékonyságáról szóló átdolgozott irányelv egyértelmű jogalapot vezet be az ilyen nemzeti tilalmakra a jelenlegi jogbizonytalanság kezelése érdekében, a meglévő jogszabályi keret már most is lehetővé teszi az ilyen, több tagállam által már bevezetett intézkedések végrehajtását.

Közép- és hosszú távon **a közlekedés energiahatékonyságának további növelése is fontos** lesz az olajfogyasztás csökkentése, a hatékony megújuló alternatívákra való átállás ösztönzése és a közlekedés energiahatékonyságának növelése érdekében, például az alábbiak révén:

- a nehézgépjárművek és a hűtőpótkocsik csatlakoztatására szolgáló berendezések utólagos aerodinamikai átalakítása; környezettudatos tervezéssel kialakított hosszabb tehergépkocsik, például pótkocsijukon alkalmazott aerodinamikai eszközökkel,
- további környezettudatos terméktervezési követelmények vagy magasabb energiahatékonysági célkitűzések bevezetése a járművekre és pótkocsikra vonatkozóan az újonnan értékesített nehézgépjárművekre vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási előírások közelgő, 2022 decemberében esedékes felülvizsgálata keretében,
- az össztömegről és a méretekről szóló irányelv közelgő felülvizsgálata során a kibocsátásmentes nehézgépjárművek elterjedésének ösztönzése, valamint a hosszabb és nehezebb tehergépjárművek energiamegtakarítási potenciáljának növelése az Európai Unión belüli, határokon átlépő vezetés céljából,
- az energiamegtakarítást eredményező kombinált fuvarozás igénybevételének ösztönzése a kombinált áru fuvarozásról szóló irányelv közelgő felülvizsgálata során.

Mindezekre tekintettel a Bizottság:

- javasolja az energiahatékonysági irányelvben meghatározott kötelező erejű cél 13 %-ra emelését.
- felkéri a Parlamentet és a Tanácsot, hogy a folyamatban lévő tárgyalások során mérlegeljék a fent vázolt vonatkozó intézkedéseket annak érdekében, hogy az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv és az energiahatékonysági irányelv

révén további megtakarításokat és energiahatékonysági előnyöket lehessen elérni az épületekben.

- felkéri a Parlamentet és a Tanácsot, hogy támogassák a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendeletre irányuló bizottsági javaslat¹⁰ törekvését, mivel ezen eszköz gyors bevezetése további energiamegtakarításokhoz vezetne a termékek széles körének jobb energia- és erőforrás-hatékonysága révén.
- fontolóra vesz egy olyan jogalkotási kezdeményezést, amelynek célja a kibocsátásmentes járművek arányának növelése a bizonyos méretet meghaladó nyilvános és vállalati járműflottákban.
- jogalkotási csomagot terjeszt elő az áru fuvarozás környezetbarátabbá tételéről.

A Bizottság arra is sürgeti a tagállamokat, hogy mielőbb fogadják el az egységes európai égboltról szóló rendeletnek az európai légiforgalmi szolgáltatás korszerűsítésére vonatkozó reformját, tekintve, hogy az így elért nagyobb repüléshatékonyság révén jelentősen mérséklődne az üzemanyag-fogyasztás.

4. FINANSZÍROZÁS

Ami az energiahatékonyság és az épületek energetikai felújításának finanszírozását illeti, a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben előirányzott beruházások jó kiindulópontot jelentenek: a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében több mint 67 milliárd eurót különítettek el ilyen beruházásokra. A finanszírozási támogatás legnagyobb része az épületek (főként lakóépületek és középületek) energetikai felújítását célozza, ezt követi az energiahatékony épületek építése, a kkv-k, az ipari és a szolgáltatási épületek energiahatékonysága kisebb hangsúlyt kap. A jelenleg a REPowerEU terv kapcsán az összes tagállammal zajló tárgyalások jó lehetőséget kínálnak a helyreállítási és rezilienciaépítési tervek megerősítésére ezeken a területeken.

Az EU kibocsátáskereskedelmi rendszere (ETS) – beleértve a Modernizációs Alapot, az épületekre és a közúti közlekedésre vonatkozóan javasolt új ETS-t és az ahhoz kapcsolódó Szociális Klímaalapot – várhatóan legalább hasonló nagyságrendű összbevételt biztosít, és a bevételek felhasználása terén az energiahatékonysági beruházások élveznek elsőbbséget. Emellett a jelenlegi többéves pénzügyi kereten belüli kohéziós politikai alapok (ERFA, Kohéziós Alap és Igazságos Átmenet Alap) révén a Bizottság jelentős támogatást fog nyújtani az energiahatékonyság és a fenntartható közlekedés számára. Az **InvestEU program** mindenekelőtt magánfinanszírozást fog mozgósítani az energiahatékonysággal kapcsolatos beruházások széles körének támogatására azáltal, hogy a kockázatokat megosztja a végrehajtó partnerekkel, köztük az Európai Beruházási Bank Csoporttal. Emellett a közös agrárpolitika, a Horizont Európa és a LIFE program egyaránt nyújt támogatást az energiahatékonyságba történő beruházásokhoz. Ezen eszközök keretében uniós szinten összesen 626 milliárd eurót különítettek el az éghajlatváltozással kapcsolatos kiadásokra a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben és a Next Generation EU eszközben (bár ezek a források az energiahatékonyságon kívül több más szakpolitikai területet is érintenek).

Az állami támogatással járó intézkedésekre az állami támogatási szabályok vonatkoznak. Az éghajlatvédelmi, energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokról szóló

¹⁰ COM(2022) 142 final.

iránymutatás bőséges lehetőséget kínál az energiahatékonysági projektek támogatására. Az energiahatékonyságot célzó jelentős uniós és nemzeti, regionális és helyi szintű közfinanszírozás ellenére az ilyen finanszírozás önmagában nem lesz elegendő az energiahatékonysági beruházási igények fedezésére, ezért a célkitűzések eléréséhez elengedhetetlen a magánberuházások növelése. További finanszírozási igényt vet fel a munkavállalók továbbképzése és átképzése, amire a szakképzett munkaerő hiányának ellensúlyozásához van szükség számos tervezett intézkedés végrehajtása érdekében, ideértve többek között az energiatakarékos eszközök telepítését, a hatékony készülékeket vagy a megújuló villamosenergia-termelést, valamint az építési és felújítási intézkedéseket.

Ez egyrészt azt jelenti, hogy a finanszírozási eszközökön és innovatív finanszírozási rendszereken alapuló állami pénzügyi támogatást a lehető legköltséghatékonyabban kell felhasználni. Ennek érdekében a Bizottság továbbra is elő fogja mozdítani a technikai segítségnyújtást az energiahatékonysági beruházásokhoz, valamint ösztönözni fogja az innovatív energiahatékonysági finanszírozási rendszerek (például a közműszámlán- és adózáson keresztül visszafizetés, az energiahatékonysági szerződések és a teljesítmény alapú modellek) és pénzügyi termékek (például az energiahatékonysági jelzáloghitelek és zöld hitelek, továbbá a kibocsátásmentes járműflották beszerzését célzó finanszírozási rendszerek) elterjedését.

Tekintettel az energiahatékonyságot célzó finanszírozási rendszerek kidolgozásának jelentőségére a pénzügyi eszközök és támogatások ötvözése révén, a Bizottság az Európai Beruházási Bank támogatásával mintát¹¹ kínál a tagállamoknak az energiahatékonyságot szolgáló pénzügyi eszközök kifejlesztéséhez és ezek kohéziós politikai alapok keretében történő igénybevételeének fokozásához.

Másrészt kulcsfontosságú megerősíteni a pénzügyi intézményekkel az energiahatékonysági beruházások terén folytatott együttműködést, valamint mozgósítani aktív részvételüket a REPowerEU és az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek elérése érdekében. E tekintetben a Bizottság a tagállamokkal együttműködve folytatja a sikeres Energiahatékonyság-financezírozási Szakértői Csoport (EEFIG) munkájának megerősítését, például azzal a céllal, hogy azt a pénzügyi szektorral közös, magas szintű európai energiahatékonyság-financezírozási koalícióvá alakítsa át. Ezen túlmenően a Bizottság meg fogja vizsgálni a további magánberuházások ösztönzésének egyéb módjait, például a jelzáloghitel-portfólióra vonatkozó standardok vagy a teljesítményarányos fizetésen alapuló rendszerek révén.

Tekintettel az energiahatékonyság fokozott magánfinanszírozásának szükségességére, a Bizottság:

- a tagállamokkal együttműködésben magas szintű európai energiahatékonyság-financezírozási koalíciót indít el a pénzügyi szektorral, a sikeres Energiahatékonyság-financezírozási Szakértői Csoport (EEFIG) alapján,
- megvizsgálja a további magánberuházásokat ösztönző kiegészítő intézkedések lehetőségét, például a jelzáloghitel-portfólióra vonatkozó standardok vagy a teljesítményarányos fizetést biztosító rendszerek révén.

¹¹ <https://www.fi-compass.eu/resources/factsheets-and-brochures/model-for-a-financial-instrument-with-a-grant-component>

5. IRÁNYÍTÁS ÉS PARTNEREK

A tagállamok, valamint azok regionális és helyi hatóságai és szervezetei vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy az uniós polgárokat és vállalkozásokat energiatakarékossági intézkedések meghozatalára vagy energiahatékonysági intézkedésekbe való beruházásra ösztönözzék. A Bizottság ezen erőfeszítések kiegészítéseképpen azonosítja a leghatékonyabb intézkedéseket és megosztja a tagállamokkal az ezekkel kapcsolatos szakértelmet, lehetőség szerint a meglévő struktúrák – például az energiahatékonysági irányelvvel és az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelvvel kapcsolatos együttes fellépések, helyi kezdeményezések stb. – révén. A technikai támogatási eszköz keretében a Bizottság segítséget nyújt a tagállamoknak az Oroszországból származó fosszilis tüzelőanyagok behozatalának fokozatos megszüntetésére irányuló reformok és beruházások azonosításához, ideértve az energiahatékonysági intézkedések felgyorsítását és megerősítését. A Bizottság minden érintett nemzeti, regionális és helyi szereplővel együtt kíván működni annak érdekében, hogy a lehető legnagyobb mértékű támogatást és információmegosztást biztosítsa.

Az EU népességének háromnegyede a városokban él, amelyek ezért a legnagyobb potenciállal rendelkeznek a sürgős energiamegtakarítási intézkedések támogatására. A tüzelőanyag-hiánnyal szembesülő vagy az energiaszegénység veszélyének kitétt embereket is a városuk hivatala ismeri és éri el a legjobban. Ebben az összefüggésben a Polgármesterek Klíma- és Energiaügyi Szövetsége és a 100 klímasemleges és intelligens város kulcsfontosságú partnerséget alkot a cselekvés szempontjából. Annak biztosítása érdekében, hogy minden fogyasztó kivehesse a részét e törekvésből, fontos szempont a helyi és regionális önkormányzatokkal meglévő hálózatok, valamint az ezen szinteken tevékenykedő szakértők és érdekelt felek hálózatainak megerősítése. Nemzetközi szinten a Polgármesterek Globális Szövetsége kipróbált csatornát biztosít 11 000 város eléréséhez, többek között Ukrajnában is, ahol a konfliktust követően a városokat be lehet vonni majd hasonló fellépésekbe.

A különböző üzleti ágazatokban sajátos szempontokat kell figyelembe venni, és a Bizottság meg kívánja vizsgálni, hogy az adott ágazatokban (például közlekedés, ipar, agrár-élelmiszeripar, IKT, beleértve az adatközpontokat is, víz és energia) létre lehet-e hozni konkrét energiamegtakarítási partnerségeket a megfelelő érdekelt felekkel. Más meglévő kezdeményezések, például a Tiszta szigetek kezdeményezés és a szénorientált térségek átállására irányuló kezdeményezés is felhasználhatóak lennének arra, hogy a háztartások, a vállalkozások és a szolgáltatások számára keretül szolgáljanak.

Vészhelyzet esetén alapos helyi ismeretek és testre szabott gyakorlati támogatás szükséges ahhoz, hogy megtanítsuk az embereket, miként ötvözhetik legjobban a megújuló energia felhasználását és az energiahatékonysági intézkedéseket, vagy hogyan válhatnak a megújulóenergia-közösség tagjaivá. Biztosítani kell, hogy minden polgár rendelkezzen a döntéshozatalhoz szükséges információkkal. Még a sürgős fellépések keretében is biztosítani kell az inkluzivitást, az egyenlőséget és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

Mindezekre tekintettel a Bizottság:

- továbbra is előmozdítja az érdekelt felek, az energiamegtakarítási partnerségek, a fogyasztói szervezetek, a készségfejlesztési partnerségek és szövetségek, a Régiók Bizottsága, a helyi és regionális hálózatok, valamint a tagállamok központi hatóságainak összefogását annak érdekében, hogy lehetővé váljon az energiatakarékossági intézkedésekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok széles körű

megosztása és az energiatakarékossági intézkedések hatásainak nyomon követése a jövő telet megelőzően,

- folytatja az energiahatékonysággal kapcsolatos célzott technikai segítségnyújtást, például a technikai támogatási eszközön, a kohéziós politikán és az európai helyi energiahatékonysági támogatáson (ELENA) keresztül, ami segíteni fog a hatóságoknak és az érdekelt feleknek az energiahatékonysági programok végrehajtását akadályozó szűk keresztmetszetek felszámolásában,
- felkéri a tagállamokat, hogy július 1-jéig tegyenek jelentést azokról az intézkedésekről, amelyeket a kereslet rövid távú csökkentése érdekében hoztak. A tagállamok felkérést kapnak arra is, hogy mutassák be, milyen további intézkedéseket terveznek, és azok várhatóan milyen hatást gyakorolnak, többek között az adatközpontokra és az ipari hulladékhőre.

6. KÖVETKEZTETÉS

Az energiahatékonyság az európai zöld megállapodás és az egyre karbonszegényebb gazdaság 2050-ig költséghatékony módon történő megvalósítására irányuló uniós stratégia kulcsfontosságú eleme. Az energiaárak jelenlegi magas szintje és az ukrajnai háború újra ráirányította a figyelmet arra, hogy takarékoskodnunk kell az energiával annak érdekében, hogy az Európai Unió a lehető leghamarabb függetlenné válhasson az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától.

Amint e terv is bemutatja, ehhez közép- és hosszú távú strukturális energiahatékonysági intézkedésekre, valamint azonnali változásokra egyaránt szükség van. Megfelelő árjelzésekre, a szűkös közfinanszírozás intelligens felhasználására és több magánberuházásra lesz szükség, valamint a konkrét gyakorlati intézkedésekhez további támogatásra és kísérő szakpolitikákra. A szükséges energiamegtakarítási intézkedések felvállalásához és gyors bevezetésének biztosításához a polgárok, a helyi és regionális önkormányzatok és szereplők erőteljesebb bevonására lesz szükség.

Az Energiatakarékos EU közleményben meghatározott ajánlások és intézkedések végrehajtása mindenki számára lehetővé teszi, hogy energiát takarítson meg és ezáltal hozzájáruljon Európa energetikai függetlenségéhez.

Az azonnali energiamegtakarítást célzó intézkedések nem kizárólagos eszköztára

Az alábbi táblázat azon célzott intézkedések nem kimerítő listáját tartalmazza, amelyek rövid távon (egy éven belül) jelentős energiamegtakarítást eredményezhetnek. A jelzett becült energiamegtakarítási adatok több forráson alapulnak és számos tényezőtől függenek, többek között attól, hogy az egyének milyen mértékben reagálnak egyéb ösztönzőkre. Erre való tekintettel az energiamegtakarítás szintje itt kizárólag az uniós szinten potenciálisan elérhető hatás nagyságrendjének jelzéseként értelmezendő.

Az intézkedések hatásaiban továbbá átfedések is lehetnek. Ugyanaz az energiamegtakarítás érhető el például a tájékoztató kampányok intézkedéseivel vagy az energiahatékonysági tanúsítványok fokozott bevezetésével és a célzott energiamennyiség-ellenőrzésekkel. Ennek fényében a becült hatások nem halmozhatók abból a célból, hogy átfogó energiamegtakarítási számadatot kapjunk.

Lehetséges intézkedések	Az intézkedések leírása	Becsült éves hatás (Mtoe)
Horizontális energetikai szolgáltatások és finanszírozási intézkedések		
Tájékoztató kampány a háztartásokban és a kisvállalkozásokban tapasztalható többszörös energiapazarlásról	Célzott tájékoztató kampány, amely arra ösztönzi a polgárokat, hogy lejjebb vegyék a fűtési és kazánhőmérsékletet, kerüljék a fogyasztást csúcsidőben, csukják az ajtókat, kikapcsolják a fűtést a használaton kívüli helyiségekben, kapcsolják le a lámpákat, végezzenek huzatmentesítést, csökkentsék az energiafelhasználást a kiskereskedelmi üzletekben. Ennek magában kell foglalnia a polgárok és a kkv-k számára nyújtott tanácsadási szolgáltatásokat, például egyablakos ügyintézés vagy energiahatékonysági csomagokat.	11 Mtoe
Tanúsítás és karbantartás	Ingyenes tanácsadás, helyszíni szemle, energetikai audit és energiahatékonysági tanúsítványok az energiamegtakarítással kapcsolatos tudatosság növelése és ajánlások megfogalmazása érdekében, valamint a termikus fűtési rendszerek helyszíni ellenőrzése és gyorsított karbantartás a pazarlás csökkentése érdekében.	3,5 Mtoe
Az energiaárazás módosítása az alacsonyabb energia- és üzemanyag-felhasználás ösztönzése érdekében	A fosszilis tüzelőanyagokra vonatkozó kedvezményes elbánás és az energiafelhasználásnál alkalmazott átalányösszegek megszüntetése. Progresszív díjszabások és egyéb megoldások bevezetése a megtakarítások előmozdítása és a gázzal a villamos energiára való áttérés ösztönzése érdekében.	2,4 Mtoe

Hatékonyabb háztartási készülékek beszerzésének ösztönzése	A tagállamoknak tájékoztatást és ösztönzőket kell nyújtaniuk. Az EPREL fogyasztói felület könnyen hozzáférhető, összehasonlítható információkat biztosít.	
Innovatív finanszírozási gyakorlatok bevezetése és az energetikai szolgáltató vállalkozások további támogatása	A gyorsított innovatív finanszírozási rendszerek és pénzügyi termékek támogatják az energiahatékonysági intézkedések nagyobb mértékű elterjedését, és rövid távon energiamegtakarítást eredményezhetnek (adózáson és közműszámlán alapuló finanszírozási rendszerek, energiahatékonysági jelzáloghitelek, energetikai szolgáltató vállalkozások finanszírozása).	0,7 Mtoe
Intelligensebb vezérlési gyakorlat megvalósítása a távfűtési alállomásokon	Intelligens vezérlés és nyomon követés bevezetése azon központosított távfűtési alállomásokon, amelyek nincsenek felszerelve a vezérlés biztosítására, illetve az ellátás hőmérséklet-ingadozásainak megszüntetésére és a fűtőtestek melegvíz-áramlásának szabályozására.	2,5 Mtoe
Épületek		
Épületek fűtése és légkondicionálása	A kondenzációs kazánok alapértelmezett beállításainak módosításával gyakran növelhető a hatékonyság, így a helyiségek és a víz fűtéséhez felhasznált energiának akár 8 %-a is megtakarítható.	2,5 Mtoe
A hőszivattyúk gyors bevezetése célzott finanszírozási ösztönzők révén	Finanszírozási és fiskális ösztönzők aktiválása a hőszivattyúk gyorsított bevezetéséhez, például héacsökkentés és energiahatékonysági kötelezettség révén. Bónusztámogatások nyújtása a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló kazánok kiváltására a földgáz iránti kereslet közvetlen ellensúlyozása érdekében.	1,5 Mtoe
Épületautomatizálási és energiagazdálkodási rendszerek	Az épületek energiaszolgáltatásának nyomon követésére és automatikus kiigazítására szolgáló épületautomatizálási és -szabályozási rendszerek (BACS) felszerelésének ösztönzése.	1,5 Mtoe
Tájékoztatás könnyen kivitelezhető épületszigetelési megoldásokról	Könnyen kivitelezhető padlás- és tetőszigetelési megoldások, valamint a nagy teljesítményű ablakok és a kettős üvegezés bemutatása.	1,5 Mtoe
Ipar		
Energetikai auditok és a hőveszteség kezelését célzó intézkedések	A hőveszteség-számítások és a magas hőmérsékletű folyamatokból származó hőveszteségek elkerülését célzó intézkedések ösztönzése. A kkv-k ösztönzése audit elvégzésére.	2,5 Mtoe

A fosszilis tüzelőanyaggal működő rendszerek megújulókkal való kiváltásának felgyorsítása és pénzügyi támogatása	Ösztönzők, például adókedvezmények vagy támogatások, amelyek felgyorsítják a fosszilis tüzelőanyag-rendszerek megújulókkal való kiváltását, különösen az 12 évnél régebbi kazánokkal rendelkező meglévő épületekben.	5 Mtoe
---	--	--------

A közlekedést illetően különböző, mindenki számára előnyös intézkedések hozhatóak helyi, regionális vagy nemzeti szinten, a fenntartható és intelligens mobilitási stratégiával és különösen az új városi mobilitási szakpolitikai kerettel összhangban, amint azt az alábbi táblázat is szemlélteti. Ezeket az intézkedéseket a közigazgatási szervek, fuvarozók és munkáltatók, illetve (az intézkedéstől függően) más szereplők gyorsan bevezethetik vagy felgyorsíthatják.

Lehetséges intézkedés	Lehetséges hatás (a konkrét kialakítástól függően)	Az intézkedés leírása
Az elektromos és nagyobb hatékonyságú autók, kisteherautók, teherautók és buszok alkalmazásának megerősítése	Nagy	• A fenntartható járművek vásárlásához nyújtott állami támogatás folytatása/kibővítése • Célzott támogatási programok a szakosodott és zárt flották (taxik, közös járműflották, logisztikai flották, buszok) számára • Beruházás a nyilvánosan hozzáférhető elektromos és egyéb töltési infrastruktúrákba (állami és magán piaci szereplők) • A magáncélú (otthoni/irodai/vállalati) elektromos töltőinfrastruktúrák kiépítésének elősegítése támogatások vagy adókedvezmények révén • Beruházás a kibocsátásmentes tömegközlekedési infrastruktúrába a személygépkocsi-használat csökkentése érdekében (metró, villamos, nagyvárosi vonat, trolibusz)
Ösztönzés a vezetés közbeni sebesség csökkentésére	Közepes – nagy	• Az autópályákon megengedett sebesség csökkentése • Javaslat csökkentett sebességű zónák kialakítására a városi területeken Autómentes zónák kialakítása az aktív mobilitás elősegítése érdekében
A tömegközlekedés és a vasút árának csökkentése	Közepes – nagy	• A tömegközlekedés és a vasúti közlekedés árának csökkentése az üzemeltetőknek nyújtott állami támogatás alapján
A gyaloglás, a kerékpározás és a mikromobilitás	Közepes – nagy	• Az ingyenes kerékpármegosztási és más mikromobilitási megoldások támogatása • A kerékpárvásárlás ösztönzése a

ösztönzése a városokban		kerékpárvásárláshoz nyújtott támogatások vagy adó-, illetve héacsökkentés révén • Ösztönzők/jutalmak azoknak a munkavállalóknak, akik közforgalmú személyszállítást vagy aktív közlekedési módokat használnak a munkába járáshoz • Beruházás új kerékpársávokba a városokban és azok környékén • A teherkerékpárok vagy kisebb elektromos szállító járművek népszerűsítése/ösztönzése az utolsó kilométeren történő szállításhoz • A tömegközlekedési eszközökön (vonat, metró) kerékpárral való közlekedés lehetőségeinek bővítése
A teherjárművek hatékonyabb vezetésének és üzemeltetésének, valamint az áruszállítás jobb hatékonyságának az előmozdítása	Közepes	• A nehézgépjárművek jobb/teljes rakodási kihasználtságának biztosítása jobb tervezés/adatok révén • A multimodális szállítási megoldások optimalizálása, többek között az utolsó kilométer megtételére alkalmas kibocsátásmentes megoldások és átvevőpontok révén • A környezetkímélő vezetéssel kapcsolatos képzés biztosítása • Az ITS-szolgáltatások bevezetésének felgyorsítása
Autómentes napok	Alacsony – közepes	Városi autómentes napok szervezése
A meglévő útdíjrendszerek kiigazítása	Alacsony – közepes	Olyan úthasználati díjrendszerek, amelyek csúcsidőszakban csökkentik a forgalmi torlódásokat és/vagy fenntarthatóbb járművek használatára ösztönöznek